

**ARBETSLIVS- OCH
JÄMSTÄLLDHETSUTSKOTTETS
BETÄNKANDE 17/2004 rd**

Regeringens proposition med anledning av den konvention om identitetshandlingar för sjöpersonal (reviderad), 2003 som antagits vid den nittioförsta Internationella arbetskonferensen

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 13 oktober 2004 en proposition med anledning av den konvention om identitetshandlingar för sjöpersonal (reviderad), 2003 som antagits vid den nittioförsta Internationella arbetskonferensen (RP 196/2004 rd) till arbetslivs- och jämställdhetsutskottet för beredning.

Utlåtande

I enlighet med riksdagens beslut har förvaltningsutskottet lämnat utlåtande i ärendet. Utlåtandet (FvUU 34/2004 rd) ingår som bilaga till detta betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- regeringssekreterare Liisa Saastamoinen, arbetsministeriet

- juridisk expert Veli-Pekka Rautava, utrikesministeriet
- lagstiftningsråd Joni Heliskoski, justitieministeriet
- tillståndsförvaltningschef Anne Aaltonen, inrikesministeriet
- överinspektör Ari Raatikainen, Dataombudsmannens byrå
- ombudsman Reima Angerman, Finlands maskinbefälsförbund
- ombudsman Bo Gyllenberg, Finlands skeppsbefälsförbund
- förbundssekreterare Pekka Teräväinen, Finlands Sjömans-Union
- arbetsmarknadsombud Kimo Kostainen, Ålands Redarförening rf.

Dessutom har skriftliga utlåtanden lämnats av

- Fraktfartygsföreningen rf
- Finlands yrkesfiskarförbund
- Finlands Rederiförening rf.

PROPOSITIONEN

Internationella arbetsorganisationens (ILO) arbetskonferens, antog 2003 en konvention om identitetshandlingar för sjöpersonal, genom vilken konvention nr 108 från 1958 angående nationella identitetshandlingar för sjömän revideras.

Den nya konventionen syftar till att förbättra säkerheten till sjöss genom att bättre se till att sjöpersonalens identitetshandlingar är tillförlitliga och äkta samt till att trygga sjöpersonalens rätt till ledighet i land och transit.

I den nya konventionen definieras identitetshandlingen för sjöpersonal som ett fristående dokument som anger sjömansstatus och som — utan att vara ett pass — ger innehavaren rätt att gå i land medan fartyget ligger i hamn. Om det är fråga om transit som sker via en stat (till eller från fartyget eller i övrigt) krävs dessutom ett nationellt pass. Ett nytt inslag i identitetshandlingarna är den biometriska mallen bestående av fingeravtryck lagrade som siffror i en tvådimensionell streckkod. Den utvecklas i samarbete med Internationella standardiseringsorganisationen (ISO) och Internationella civila luftfartsorganisationen (ICAO).

Regeringen föreslår att Finland ännu inte ska ratificera konventionen. Konventionen omfattas delvis av Europeiska gemenskapens exklusiva behörighet, och därför måste gemenskapen ge

sitt bemyndigande för att konventionen ska kunna ratificeras. Kommissionen har lagt fram ett förslag till ett beslut av rådet genom vilket medlemsstaterna bemyndigas att ratificera konventionen.

Sjömanspasset definieras som ett resedokument som används vid resor i anslutning till en sjömansbefattning och som utfärdas av polisen. Lagstiftningen i Finland har inga bestämmelser om en handling som överensstämmer med konventionen och som enbart anger sjömansstatus.

För att konventionen ska kunna godkännas krävs att förfarandet för utfärdande av handlingar planeras och organiseras, datasystem byggs upp, anvisningar utarbetas och de anställda utbildas. För detta krävs en övergångstid på minst 1—2 år. Det är också svårt att nu bedöma hur stora investeringar ett godkännande förutsätter.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Med hänvisning till propositionens motivering och annan utredning finner utskottet propositionen nödvändig och angelägen. Utskottet tillstyrker propositionen, men med följande anmärkningar.

Konventionen om identitetshandlingar för sjöpersonal avser att förbättra säkerheten till sjöss och tillgodose sjöpersonalens rätt till ledighet i land och transit. Utskottet omfattar förvaltningsutskottets syn att målen med konventionen är mycket viktiga och bör understödjas.

Globaliseringen har ytterligare lyft fram betydelsen av globalt samarbete och globala överenskommelser. Utskottet understryker särskilt den roll som Internationella arbetsorganisationen ILO:s överenskommelse spelar för framväxten av globala minimiregler som ska följas i arbetslivet överallt i världen.

Med tanke på ILO-överenskommelsernas omfattning och trovärdighet är det enligt utskottets mening viktigt att Finland och de övriga medlemsstaterna i Europeiska unionen ratificerar alla ILO-överenskommelser. Konventionen om identitetshandlingar för sjöpersonal har kommit

till i avsikt att lösa de problem för friheten och säkerheten till sjöss som orsakats av händelserna den 11 september och kampen mot terrorism. Man har försökt väga in både behovet av ökad säkerhet och staters begränsade resurser i konventionen och formulera kraven så att de kan uppfyllas till så skäligen kostnader som möjligt.

Konventionen ingår delvis i Europeiska gemenskapernas exklusiva kompetens och därför kräver en ratificering ett bemyndigande från gemenskapen. Kommissionen har lagt ett förslag till rådets beslut som bemyndigar medlemsstaterna att ratificera konventionen. Till denna del hänvisar utskottet till sitt utlåtande till stora utskottet (AjUU 24/2004 rd).

Sjöfartsbranschens globala natur gör att sjöpersonalen behöver särskilt skydd. Under de senaste åren har det varit svårt för sjöpersonalen att komma i land utan visum t.ex. i Förenta staterna och Holland. Det är nödvändigt att tillgodose sjöpersonalens rätt till ledighet i land och transit av såväl humana som arbetarskyddsliga skäl. För att deras rätt till ledighet i land och transit ska kunna tillgodoses är det viktigt att konventionen ratificeras, anser utskottet.

Regeringen och förvaltningsutskottet kommer i sin proposition respektive sitt utlåtande med en ingående förklaring av de legislativa och praktiska skäl som gör att konventionen inte bör ratificeras på detta stadium. Det är viktigt att vi så fort som möjligt löser problemen, menar utskottet, för att Finland skyndsamt ska kunna ratificera denna konvention som avser att garantera sjöpersonalen humana levnads- och arbetsförhållanden och främja friheten och säkerheten till sjöss.

Förslag till beslut

Med stöd av det ovan anförda föreslår arbetslivs- och jämställdhetsutskottet

att riksdagen inte i detta skede godkänner Internationella arbetsorganisationens konvention nr 185 om identitetshandlingar för sjöpersonal (reviderad), 2003, som antagits den 19 juni 2003 vid Internationella arbetskonferensen i Genève.

Helsingfors den 9 december 2004

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Jukka Gustafsson /sd
vordf. Anne Holmlund /saml
medl. Tarja Cronberg /gröna
Sari Essayah /kd
Susanna Haapoja /cent
Anneli Kiljunen /sd
Esa Lahtela /sd
Pehr Löw /sv (delvis)
Riikka Moilanen-Savolainen /cent

Terhi Peltokorpi /cent
Leena Rauhala /kd
Paula Risikko /saml
Jukka Roos /sd
Tero Rönni /sd
Kimmo Tiilikainen /cent (delvis)
Jaana Ylä-Mononen /cent (delvis)
ers. Tatja Karvonen /cent
Matti Kauppila /vänst.

Sekreterare var

utskottsråd Ritva Bäckström.